

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 974

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 4 decembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 497 din 17 septembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. e) și ale art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat	2-5
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
830. — Hotărâre pentru modificarea și completarea unor anexe la Hotărârea Guvernului nr. 965/2002 privind atestarea domeniului public al județului Dolj, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Dolj	5-6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 47 din 14 octombrie 2019 (completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	6-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 497**

din 17 septembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. e) și ale art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Vasile Spinean în Dosarul nr. 2.482/30/2017 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 168D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale a depus note scrise, prin care solicită, în principal, respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate și, în subsidiar, respingerea, ca neîntemeiată, a acesteia.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care arată că textele criticate au mai fost analizate de Curte din perspectiva unor critici similare și, ca atare, solicită respingerea, ca nefondată, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 25 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.482/30/2017, **Tribunalul Timiș — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015.** Excepția a fost ridicată de către Vasile Spinean, reclamant într-un litigiu având ca obiect nulitate a unui act.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 223/2015, autorul apreciază că, prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015, drepturile piloților militari, acordate de Legea nr. 223/2015, au fost grav afectate prin neincluderea în baza de calcul al pensiei militare a primelor și a premiilor, venituri de natură salarială, din care s-au plătit toate taxele legale către stat. Legea nr. 223/2015 este o lege justă, care se raportează, în mod corect, la fiecare categorie de militari în parte, în funcție de specificul, gradul, riscul și complexitatea activității pe care o desfășoară.

7. Dispozițiile art. 40 pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 nu se corelează însă cu Legea-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 284/2010, în ceea ce privește stabilirea bazei de calcul al pensiei. Prin neincluderea în baza de calcul al pensiei a primelor prevăzute în anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010, care se referă la salarizarea personalului aeronautic, în condițiile în care acestea fac parte din solda lunară, piloții militari sunt discriminați față de alte categorii de personal care pentru activitatea desfășurată primesc drepturi bănești sub alte denumiri, care, sunt incluse în baza de calcul al pensiei. Este menționată, în acest sens, categoria personalului aeronautic civil navigant profesionist din Aviația Civilă din România.

8. În conformitate cu actele normative care au reglementat pensiile piloților militari, începând cu data apariției Aviației Militare și până la adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015, aceștia au beneficiat, la stabilirea bazei de calcul al pensiilor, de primele orare de zbor, de încercare, recepție și verificare în zbor. Se mai arată, totodată, că Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice include în calculul pensiei toate veniturile de natură salarială, inclusiv primele orare de zbor de încercare, recepție și verificare în zbor a aeronavelor. Acestea au fost „strecurate” printre alte 15 categorii de venituri, care nu au fost niciodată venituri de natură salarială și cu privire la care nimeni nu se aștepta să intre în baza de calcul al pensiei.

9. Autorul conchide că doar prin declararea ca neconstituțională a prevederilor care modifică art. 28 din Legea nr. 223/2015 pot fi respectate dispozițiile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, art. 16 din Constituție, a legislației în domeniu, precum și ale deciziilor Curții Constituționale cu referire la nediscriminare, pensii și drepturi sociale.

10. În critica adusă dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, se susține că, prin introducerea sporului pentru pensia suplimentară în interiorul pensiei militare și, ulterior, prin plafonarea acesteia la 85%, se ajunge la pierderea acestui drept patrimonial în cazul pensionarilor cu o carieră respectabilă și contribuții considerabile.

11. În plus, se ajunge la discriminarea acestora față de pensionarii care au o vechime cumulată de până la 36 ani și care își valorifică integral atât vechimea în muncă, cât și sporul pentru pensia suplimentară. Pensionarii care au o vechime cumulată de peste 36 ani sunt discriminați și prin raportare la pensionarii civili, care primesc acest spor la punctajul de pensie, în valori procentuale duble și mai mult decât duble.

12. Plafonarea instituită de dispozițiile legale menționate are ca efect negarea sporului de care beneficiază pensionarii militari decorați cu ordinul „Meritul Militar” clasele a III-a, a II-a și I, potrivit art. 11 din Legea nr. 80/1995, precum și „nevalorificarea dreptului de spor de vechime aferent grupei de muncă în care sunt încadrați — «alte condiții», în acest fel fiind încălcat dreptul fundamental de proprietate privată.

13. În continuare se arată că plafonarea instituită de art. 30 din Legea nr. 223/2015 reprezintă o încurajare a părăsirii serviciului militar imediat ce sunt îndeplinite condițiile minime

pentru obținerea pensiei de serviciu, câtă vreme nu există perspectiva valorificării în cuantumul pensiei integrale a anilor de vechime care depășesc vechimea minimă.

14. Autorul susține și că titularii pensiilor de serviciu reglementate de Legea nr. 223/2015 sunt discriminați față de alți titulari de pensii de serviciu, din cauza faptului că doar primei categorii i se aplică un plafon de limitare a cuantumului pensiei de 85%, în vreme ce, în cazul altor categorii de pensii, acesta este de 100%.

15. În continuare se menționează că „La 1 ianuarie 2016, data intrării în vigoare a Legii nr. 223/2015, coeficientul de ierarhizare corespunzător funcției pe care am fost plătit în perioada celor 6 luni alese pentru stabilirea bazei de calcul al pensiei militare de serviciu, are altă valoare decât cea de la data de 31 decembrie 2009, iar ordinele de ministru nu pot modifica prevederile Legii nr. 223/2015, deci actualizarea coeficientului de funcție la nivelul 31 decembrie 2009 nu este făcută legal”. În acest context, autorul arată că „prin folosirea de coeficienți de ierarhizare diferiți pentru stabilirea bazei de calcul al pensiei militare, pentru militari aflați în aceeași situație juridică (militari în rezervă, care au avut același grad și funcție militară în activitate), unii aflați în plată la data de 1.01.2016 și cărora să le utilizezi un coeficient de ierarhizare valabil la 31.12.2009, iar altor care trec în rezervă după data de 1.01.2016 să le utilizezi alt coeficient de ierarhizare, se creează o diferență de tratament, ceea ce poate fi apreciat ca discriminatoriu, deoarece pentru aceeași vechime, același grad și aceeași funcție apar două pensii militare de serviciu cu cuantumi diferite”.

16. În final se invocă și contrarietatea dintre, pe de o parte, dispozițiile criticate și, pe de altă parte, diverse dispoziții legale, precum art. 31 și art. 146 alin. (8) din Codul fiscal sau prevederile Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.

17. **Tribunalul Timiș — Secția I civilă** nu formulează un punct de vedere cu privire la temeinicia excepției de neconstituționalitate, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992.

18. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

19. **Avocatul Poporului** arată că își menține punctul de vedere reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 652 din 30 octombrie 2018, nr. 656 din 30 octombrie 2018, nr. 43 din 22 ianuarie 2019 și nr. 237 din 16 aprilie 2019.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, notele scrise depuse, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, așa cum apare în dispozitivul încheierii de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 556 din 27 iulie 2015, așa cum au fost modificate de dispozițiile art. 40 pct. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 11 decembrie 2015. În urma examinării criticilor de neconstituționalitate, se constată că este invocată și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 40 pct. 4 din

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 care modifică prevederile art. 28 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 223/2015.

23. În aceste condiții, Curtea este investită, în prezenta cauză, cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. e) și ale art. 30 din Legea nr. 223/2015. O atare soluție este justificată, așa cum a reținut Curtea în Decizia nr. 847 din 14 decembrie 2017, de faptul că omisiunea instanței judecătorești de a se pronunța cu privire la unele dispoziții din legi sau ordonanțe a căror neconstituționalitate a fost invocată de autorul excepției nu poate avea drept consecință înlăturarea controlului de constituționalitate. A admite o soluție contrară echivalează cu atribuirea unor efecte „extra legem” și chiar „contra legem” omisiunii sau refuzului instanței judecătorești de a se pronunța cu privire la cererea de sesizare a Curții Constituționale având ca obiect soluționarea unei excepții de neconstituționalitate. Într-o atare ipoteză, conduita instanței judecătorești s-ar constitui într-o modalitate de paralizare a exercitării dreptului conferit de Constituție autorilor excepției de a o invoca și, în mod corelativ, de a primi soluția rezultată din controlul legii de către instanța de contencios constituțional.

24. Temeiul circumscriserii obiectului la dispozițiile art. 28 alin. (1) lit. e), precum și la cele ale art. 30 din Legea nr. 223/2015, și nu la dispozițiile art. 40 pct. 4 și 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, prin care au fost modificate, îl reprezintă dispozițiile art. 62 teza întâi („Efectele dispozițiilor de modificare și de completare”) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit căreia „*dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta*”.

25. Cuprinsul dispozițiilor legale care fac obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate este următorul:

— Art. 28 alin. (1) lit. e): „(1) *Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute [...] în care nu se includ: [...] e) primele și premiile, cu excepția primelor de clasificare, de specializare și de ambarcare pe timpurlor cât navele se află în baza permanentă;*”;

— Art. 30: „*Pensia stabilită, recalculată și actualizată în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare decât 85% din baza de calcul prevăzută la art. 28*”.

26. Autorul excepției consideră că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 44 privind garantarea dreptului de proprietate privată. De asemenea, consideră că sunt încălcate atât art. 14 referitor la interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție privind interzicerea generală a discriminării.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 223/2015, Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate sugerează că natura salarială a unui venit, pentru care s-au și plătit contribuții sociale și/sau taxe, implică obligația în sarcina legiuitorului, atunci când stabilește modalitatea de calcul al pensiilor de serviciu prevăzute de Legea nr. 223/2015, de a include aceste venituri salariale în baza de calcul al pensiilor de serviciu.

28. Cu privire la această critică, Curtea reiterează principiul constant statuat și urmat în jurisprudența sa, potrivit căruia ține de opțiunea liberă a legiuitorului stabilirea veniturilor realizate de titularii dreptului la pensie care se includ în baza de calcul pentru stabilirea cuantumului pensiilor (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 350 din 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 722 din 22 august 2018, paragraful 15, sau nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007). Cu alte cuvinte, natura unui anumit venit, respectiv salarială sau

nu, nu reprezintă un criteriu de care legiuitorul trebuie să țină cont atunci când stabilește dacă respectivul venit intră sau nu în baza de calcul al pensiilor de serviciu.

29. Neincluderea unor venituri de natură salarială în baza de calcul al pensiilor piloților militari reprezintă, în opinia autorului excepției, tratament discriminatoriu față de categoria piloților civili în a căror bază de calcul al pensiilor de serviciu intră astfel de venituri, sub alte denumiri.

30. Cu privire la această critică, Curtea a reținut, în paragraful 52 al Deciziei nr. 551 din 18 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1089 din 21 decembrie 2018, ca fiind rezonabilă presupunerea că, la baza acestei reglementări diferențiate, se află opțiunea legiuitorului potrivit căreia, din perspectiva modului de calcul al pensiei de serviciu, asemănările dintre personalul aeronautic din aviația militară și restul destinatarilor Legii nr. 223/2015 sunt mai relevante decât asemănările dintre personalul aeronautic din aviația militară și personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă. În formularea unei astfel de judecăți, a continuat Curtea, în decizia anterioară, paragraful 53, statul s-a menținut în limitele unei evaluări rezonabile, obiective. Legiuitorul are o anumită marjă de apreciere a relevanței asemănărilor și deosebiriilor dintre diverse categorii de subiecte de drept atunci când reglementează, în mod mai mult sau mai puțin diferit, regimul juridic al acestora.

31. În plus, Curtea apreciază că, în măsura în care legiuitorul ar fi tratat într-o manieră cât mai asemănătoare pensiile de serviciu ale celor două categorii de piloți, s-ar fi ridicat problema tratamentului neuniform aplicat în cadrul categoriei pensionarilor militari. Tocmai de aceea soluția criticată de către autorul excepției nu are un caracter disproporționat și/sau vădit nejustificat care să depășească marja de apreciere a statului.

32. Cu referire la critica adusă dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015 din perspectiva faptului că instituie o discriminare în funcție de durata, mai mare sau mai mică, a vechimii prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 223/2015, Curtea constată că s-a pronunțat cu privire la aceasta [Decizia Curții nr. 301 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 628 din 29 iulie 2019, paragrafele 55—57], în sensul că opțiunea legiuitorului nu este de natură să conducă la discriminarea pensionarilor ale căror pensii, prin aplicarea art. 29 alin. (1) și a art. 108 din Legea nr. 223/2015, depășesc cota de 85% din baza lor calcul față de pensionarii ale căror pensii, prin aplicarea art. 29 alin. (1) și a art. 108 din Legea nr. 223/2015, nu depășesc cota de 85% din baza lor de calcul.

33. Astfel, prin instituirea pragului de 85% prevăzut de art. 30 din Legea nr. 223/2015, legiuitorul nu a urmărit să trateze diferențiat cele două categorii de pensionari. Legiuitorul a urmărit, în mod nemijlocit, doar să plafoneze cuantumul maxim al pensiei militare de stat. În acest context, Curtea a reiterat jurisprudența sa referitoare la dispozițiile art. 79 din Legea nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 31 mai 2004, abrogată la data de 1 ianuarie 2011, potrivit căreia „Pensia polițistului stabilită în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare de 100% din baza de calcul folosită la stabilirea pensiei”. Astfel, prin Decizia nr. 450 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iunie 2006, Curtea a statuat că această reglementare nu are caracter discriminatoriu, ci reprezintă o dispoziție de plafonare a cuantumului pensiei, care se înscrie în prerogativele legiuitorului.

34. Curtea a statuat că aceste considerente se aplică *mutatis mutandis* și în cazul dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, care instituie un plafon de 85% din baza de calcul pentru cuantumul pensiei de serviciu [pentru soluții similare a se vedea Decizia nr. 43 din 22 ianuarie 2019, paragrafele 41 și 42, Decizia

nr. 656 din 30 octombrie 2018, paragrafele 65—67, sau Decizia nr. 784 din 29 noiembrie 2018)].

35. În ceea ce privește argumentul autorului potrivit căruia plafonarea cuantumului pensiei de serviciu la 85% din baza de calcul al acesteia, din cauza faptului că are ca efect negarea sporului de care beneficiază pensionarii militari decorați cu ordinul „Meritul Militar” clasele a III-a, a II-a și I, potrivit art. 11 din Legea nr. 80/1995, precum și „nevalorificarea dreptului de spor de vechime aferent grupei de muncă în care sunt încadrați — «alte condiții»”, Curtea reamintește că, pronunțându-se asupra prevederilor art. 25 din Legea nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, abrogată la data de 1 ianuarie 2011 care, la rândul lor, plafonau cuantumul pensiei militare de stat, reținut că aceste prevederi instituie un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul (a se vedea deciziile nr. 1.462 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 9 ianuarie 2012, nr. 1.234 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 4 decembrie 2009 și nr. 31 din 28 ianuarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 194 din 26 martie 2003).

36. Cu referire la argumentul autorului, în sensul că dispozițiile art. 30 din Legea nr. 223/2015 încurajează părăsirea serviciului militar, Curtea reamintește că, în realizarea controlului de constituționalitate, în speță a dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 223/2015, nu este chemată să verifice dacă acțiunile statale supuse analizei sale sunt cele mai bune sau expresia celei mai bune politici. Un astfel de rol constituțional revine autorității statale emitente a actului supus controlului. Jurisdicția constituțională este competentă să stabilească dacă acțiunea statală supusă analizei sale este disproporționată.

37. În ceea ce privește pretinsa discriminare a pensionarilor militari față de alte categorii de beneficiari de pensii de serviciu, generată de dispozițiile art. 30 din Legea nr. 223/2015, Curtea reiterează jurisprudența constantă, potrivit căreia pensionarii din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională reprezintă o categorie distinctă de alte categorii de pensionari, beneficiari ai unor pensii speciale. Astfel, legiuitorul, instituind beneficiul unor pensii acordate în condiții mai avantajoase anumitor categorii profesionale, a înțeles să instituie reglementări diferite, diferențe care au ca fundament particularitățile acestor profesii. În acest sens pot fi amintite, cu titlu de exemplu, cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 42 din 24 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 13 martie 2012, în care a arătat că „militarii, polițiștii sau funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor nu au un statut constituțional și legal similar magistraților, aceștia nebeneficiind de garanțiile de independență specifice magistraților” [a se vedea paragraful 58 al Deciziei nr. 301 din 7 mai 2019, paragraful 17 al Deciziei nr. 350 din 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 722 din 22 august 2018].

38. Cu referire la critica autorului prin care se arată că „ordinele de ministru nu pot modifica prevederile Legii nr. 223/2015”, Curtea reiterează jurisprudența sa constantă în sensul că nu este competentă, pe calea excepției de neconstituționalitate, să stabilească conformitatea unor acte normative infralegislative, executive, cu dispozițiile Constituției (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 275 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 1 iulie 2015, paragraful 15).

39. În sfârșit, în ceea ce privește invocarea de către autor a neconcordanței dispozițiilor criticate cu diverse acte normative infraconstituționale, Curtea reamintește că nu intră în atribuțiile sale verificarea coerenței actelor normative, inclusiv a celor cu statut de legislație primară (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 249 din 10 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 23 iunie 2005).

40. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Spinean în Dosarul nr. 2.482/30/2017 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 28 alin. (1) lit. e) și ale art. 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent
Cosmin-Marian Văduva

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea unor anexe la Hotărârea Guvernului nr. 965/2002 privind atestarea domeniului public al județului Dolj, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Dolj

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 608 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Guvernului nr. 965/2002 privind atestarea domeniului public al județului Dolj, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Dolj, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 687 și 687 bis din 18 septembrie 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **La anexa nr. 38 „Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al orașului Dăbuleni”, secțiunea I „Bunuri imobile” se modifică și se completează după cum urmează:**

- a) se abrogă poziția nr. 12;
- b) după poziția nr. 62 se introduc două noi poziții, pozițiile nr. 63 și 64, potrivit anexei la prezenta hotărâre.

2. **La anexa nr. 80 „Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al comunei Robănești”, secțiunea I „Bunuri imobile” se modifică după cum urmează:**

— la poziția nr. 12, coloana 1 va avea următorul cuprins: „—”, coloana 3 va avea următorul cuprins: „Teren intravilan, localitatea Robăneștii de Jos, strada Traian Vuia nr. 73, suprafață = 2.500 mp, număr cadastral 31823, N — Strada Poienii, E — proprietate particulară, S — DJ 641, V — Strada Dispensarului”, coloana 4 va avea următorul cuprins: „1999”, coloana 5 va avea următorul cuprins: „69.900,00” și coloana 6 va avea următorul cuprins: „Hotărârile Consiliului Local Robănești nr. 4/2017 și nr. 26/2018, carte funciară nr. 31823 Robănești”.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul lucrărilor publice, dezvoltării
și administrației,
Ion Ștefan

COMPLETĂRI
la inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al orașului Dăbuleni

Secțiunea I — Bunuri imobile

Nr. crt.	Codul de clasificare	Denumirea bunului	Elemente de identificare	Anul dobândirii sau, după caz, al dării în folosință	Valoarea de inventar (lei)	Situația juridică actuală Denumire act proprietate sau alte acte doveditoare
0	1	2	3	4	5	6
63	—	Teren intravilan	Localitatea Dăbuleni, Strada Unirii nr. 8, județul Dolj, fost tarlăua 104, parcela 58 Suprafață = 9.719 mp cu destinația spații verzi Număr cadastral 35154 Vecini: N — proprietate particulară; număr cadastral 37438 S — proprietate particulară E — număr cadastral 37438 V — strada Pârâul Morilor	1999	176.423,00	Hotărârile Consiliului Local Dăbuleni nr. 40/2017, 11/2018 și 44/2019 Carte funciară nr. 35154 Dăbuleni
64	1.6.2.	Bază sportivă	Localitatea Dăbuleni, Strada Unirii nr. 8, județul Dolj, fost tarlăua 104, parcela 58, alcătuită din: 1) Sală sport — suprafață construită la sol 1.771 mp, suprafață construită desfășurată 2.073 mp, P + 1E parțial, număr cadastral 37438-C1 2) Teren sport multifuncțional, construit din beton, suprafață construită la sol 1.106 mp, suprafață construită desfășurată 1.106 mp, număr cadastral 37438-C2 3) Teren aferent bazei sportive, suprafață de 6.859 mp, număr cadastral 37438 Vecini: N — Strada Unirii, număr cadastral 34048 S — proprietăți particulare, strada Veronica Micle E — Parohia nr. 1 V — număr cadastral 35154	2011 — sală sport 2011 — teren sport multifuncțional 1999 — teren aferent bazei sportive	4.459.591,92 — sală sport 270.697,03 — teren sport multifuncțional 140.681,00 — teren aferent bazei sportive	Hotărârile Consiliului Local Dăbuleni nr. 40/2017, 11/2018 și 41/2018 Carte funciară nr. 37438 Dăbuleni

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 47

din 14 octombrie 2019

Dosar nr. 1.415/1/2019

Laura-Mihaela Ivanovici

Simona Lala Cristescu

Beatrice Ioana Nestor

Mihaela Tăbârcă

Mirela Vișan

Aurelia Rusu

— președintele Secției I civile —
președintele completului

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

Lavinia Curelea

Bianca Elena Țândărescu

Carmen Georgeta Negrilă

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

— judecător la Secția I civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.415/1/2019 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură

civilă raportate la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă în Dosarul nr. 708/119/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*dacă un dosar de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor poate fi considerat dosar soluționat în sensul Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare* (în continuare, *Legea nr. 165/2013*) și *dacă acestui dosar i se aplică termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România* (în continuare, *Legea nr. 368/2013*).”

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; intimatul-pârât Municipiul Târgu Secuiesc a depus, în termen legal, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Brașov — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 24 aprilie 2019, în Dosarul nr. 708/119/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 20 mai 2019, cu nr. 1.415/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 14 octombrie 2019.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

3. *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (în continuare, *Legea nr. 10/2001*)

Art. 26. — „(1) Dacă restituirea în natură nu este posibilă, deținătorul imobilului sau, după caz, entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării este obligată ca, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, în termenul

prevăzut la art. 25 alin. (1), să acorde persoanei îndreptățite în compensare alte bunuri sau servicii ori să propună acordarea măsurilor compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, în perioada regimului comunist în România, în situațiile în care măsura compensării nu este posibilă sau aceasta nu este acceptată de persoana îndreptățită.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și în cazul imobilelor înstrăinate de persoanele juridice prevăzute la art. 21 alin. (1), (2) și (4).

(3) Decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată de persoana care se pretinde îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul unității deținătoare sau, după caz, al entității investite cu soluționarea notificării, în termen de 30 de zile de la comunicare. Hotărârea tribunalului este supusă recursului, care este de competența curții de apel. (...)”

4. *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 1. — „(1) Imobilele preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist se restituie în natură.

(2) În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsura compensării prin puncte, prevăzută în cap. III. (...)”

5. *Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*

Art. II. — „(1) Persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) De prevederile alin. (1) beneficiază și persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul legilor funciare, inclusiv cele care au optat potrivit art. 42 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, după expirarea termenului legal”.

III. Expunerea succintă a procesului

6. Prin acțiunea formulată, reclamantii au chemat în judecată pe pârâțul Municipiul Târgu Secuiesc, prin primar, solicitând instanței să îl oblige la compensarea cu alt teren, cu sau fără construcții, și construcții finalizate sau nefinalizate, în contul imobilului în suprafață de 7.857 mp situat în Târgu Secuiesc,

înscris în CF nr. xxxx Târgu Secuiesc, propus pentru despăgubiri prin Dispoziția primarului municipiului Târgu Secuiesc nr. xxx din 12 iunie 2008.

7. Prin Sentința civilă nr. 24 din 17 ianuarie 2019, Tribunalul Covasna — Secția civilă a respins excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Municipiul Târgu Secuiesc, invocată de acesta prin întâmpinare. De asemenea a respins acțiunea formulată de reclamant, ca neîntemeiată.

8. În considerentele acestei hotărâri s-a reținut, în esență, că antecesorii reclamanților au depus, în temeiul Legii nr. 10/2001, notificările nr. xxx/N din 14 februarie 2002 și nr. xxx/N din 13 noiembrie 2001, prin Biroul executorului judecătoresc X, prin care au solicitat restituirea în natură sau acordarea de despăgubiri bănești pentru imobilul în litigiu. Reclamanții sunt moștenitorii defuncțiilor notificatori, conform certificatelor de moștenitor depuse la dosar.

Municipiul Târgu Secuiesc a soluționat notificările prin Dispoziția nr. xxx din 12 iunie 2008, prin care s-a respins cererea de restituire și s-a propus acordarea de despăgubiri.

Având în vedere că nu au primit despăgubiri până la acest moment, reclamanții au investit instanța cu o acțiune prin care au solicitat să se dispună compensarea cu un alt teren sau construcție, în condițiile Legii nr. 165/2013.

Reținând calitatea procesuală pasivă a pârâtului Municipiul Târgu Secuiesc, ca unitate administrativ-teritorială ce este investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 165/2013 și care are în proprietate sau exercită un drept de administrare asupra unor bunuri aflate în domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ-teritoriale, instanța de fond a constatat că dispoziția prin care s-a propus acordarea de despăgubiri, în condițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, *Legea nr. 247/2005*), nu a fost revocată, nu a fost atacată în cadrul controlului de legalitate exercitat de prefect, dar nici nu a fost comunicată Secretariatului Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, pentru ca acesta să procedeze la analizarea dosarului de despăgubire.

Dispoziția necontestată de titularii notificării, conform art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, sau de către prefect în cadrul controlului de legalitate, în termenele și condițiile prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, *Legea nr. 554/2004*), devine definitivă și conferă notificatorului o „speranță legitimă”, respectiv „un bun” în sensul art. 1 din Protocolul 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, constând în dreptul de creanță cu privire la imobilul imposibil de restituit în natură în procedura Legii nr. 247/2005 sau a Legii nr. 165/2013, modificată prin Legea nr. 368/2013, după caz.

Conform prevederilor art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013: „Persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

În considerentele Deciziei nr. 25 din 10 octombrie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 14 noiembrie 2016 (Decizia nr. 25/2016), în paragraful 57 și următoarele s-a reținut incidența acestui termen de 60 de zile, iar în paragraful 66 s-a făcut referire expresă la faptul că persoana îndreptățită trebuie

să opteze pentru returnarea dosarului la entitatea investită cu soluționarea notificării.

În speță, reclamanții se găsesc în situația în care, deși prin Dispoziția primarului municipiului Târgu Secuiesc nr. xxx din 12 iunie 2008 s-a respins cererea de restituire în natură a imobilului și s-a propus acordarea de despăgubiri, dispoziția a devenit definitivă prin neatacare, dar nu a fost încă transmisă Secretariatului Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Prin urmare, reclamanții aveau posibilitatea de a uza de dreptul conferit de art. II din Legea nr. 368/2013, însă, în acest caz, trebuiau să exercite dreptul în discuție în condițiile și termenele legale, deoarece nu se poate face abstracție de condițiile în care un anumit drept poate fi exercitat.

Reclamanții, invocând în favoarea lor, după emiterea dispoziției definitive de soluționare a notificărilor, dreptul de a primi, în compensare, un alt imobil, și nu despăgubiri, conform prevederilor Legii nr. 368/2013, au exercitat acest drept, dar cu nerespectarea termenului legal, formulând Cererea înregistrată la Municipiul Târgu Secuiesc cu nr. xxxxx din 29 decembrie 2016, cu depășirea termenului legal impus de prevederile art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, care era de 60 de zile de la data intrării în vigoare a actului normativ; ulterior expirării acestui termen, nu mai există obligația entității de a reanaliza dosarul administrativ.

9. Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamanții, care au susținut că dispozițiile art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013 nu sunt aplicabile în cauză, având în vedere că dosarul nu a fost transmis către Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, deci nu a fost efectiv finalizat.

Prin Adresa Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților nr. xxxx din 27 iunie 2018, li s-a comunicat că, în măsura în care dosarul lor nu a fost transmis acestei entități, nu este necesară depunerea cererii de returnare. De aceea, este evident că dosarele finalizate și netransmise Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților nu pot fi considerate dosare soluționate și, în această situație, reclamanții nu aveau posibilitatea de formulare a cererii de restituire.

Decizia nr. xxx din 12 iunie 2008 a primarului municipiului Târgu Secuiesc nu a devenit definitivă, în primul rând pentru că nu a fost acordată asupra acestei dispoziții avizul de legalitate prevăzut de art. 26 din Legea nr. 10/2001.

Chiar instanța a constatat că dosarul a fost restituit de către instituția prefectului pentru a fi completat cu înscrisuri, astfel cum rezultă din Adresa nr. xxxxx din 13 ianuarie 2008, însă reclamanților nu li s-a comunicat această adresă și nu au fost solicitate acte în completare.

Această dispoziție, însoțită de dosarul aferent, nu a mai fost retransmisă niciodată prefectului pentru parcurgerea corectă a fazei administrative și pentru întocmirea unui raport de evaluare, care să se finalizeze printr-un proces-verbal, și să fie întocmită oferta de acordare a despăgubirii.

Prin art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013 se instituie termenul de 60 de zile de opțiune pentru restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, pentru care trebuia să se solicite returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificărilor.

Atât timp cât dosarul nu a fost soluționat definitiv în faza administrativă, nu a ajuns la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, reclamanții nu aveau de unde să solicite returnarea dosarului, dar acest lucru nici nu trebuia făcut, raportat la adresa Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

10. Prin cererea de apel, apelanții-reclamanți au solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, întrebând dacă „un dosar de despăgubire nu a fost transmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor,

aceasta se consideră dosar soluționat și dacă se aplică termenul de 60 de zile pentru formularea cererii de restituire”.

11. Prin Încheierea din 24 aprilie 2019, Curtea de Apel Brașov — Secția civilă a admis cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

12. Prin Încheierea pronunțată la 24 aprilie 2019, Curtea de Apel Brașov — Secția civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru următoarele considerente:

— completul de judecată este constituit la nivelul unei curți de apel și este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apel);

— de chestiunea de drept vizată depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat obligarea pârâtului la compensarea cu alt teren, cu sau fără construcții și construcții finalizate sau nefinalizate, în contul imobilului în suprafață de 7.857 mp, propus pentru despăgubiri prin Dispoziția primarului municipiului Târgu Secuiesc nr. xxx din 12 iunie 2008, iar instanța de fond a respins acțiunea, reținând că reclamantii au formulat cererea administrativă de compensare a imobilului cu depășirea termenului legal de 60 de zile, impus de prevederile art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, iar ulterior expirării acestui termen nu mai există obligația entității de a reanaliza dosarul administrativ;

— problema ridicată de apelanții-reclamanți este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

13. Apelanții-reclamanți au susținut următoarele:

Cât privește condiția de admisibilitate referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea, pe fond, a cauzei în curs de judecată, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a reținut, în mod constant, că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea, pe fond, a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecării.

Nu sunt aplicabile dispozițiile art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013 cu privire la termenul de 60 de zile, având în vedere că dosarul nu a fost transmis către Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, așadar nu a fost efectiv finalizat.

Prin art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013 se instituie un termen de 60 de zile de opțiune pentru restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, pentru care trebuia să se solicite returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării.

Atât timp cât dosarul nu a fost soluționat definitiv în faza administrativă, nu a existat avizul de legalitate, nu a ajuns la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, nu s-a întocmit proces-verbal și nici centralizatorul cu o ofertă de acordare a despăgubirii, reclamantii nu aveau de unde să solicite returnarea dosarului.

14. Intimatul Municipiul Târgu Secuiesc a apreciat că art. 519 din Codul de procedură civilă instituie anumite condiționări, de a căror îndeplinire depinde admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

A invocat jurisprudența Curții de Apel Brașov în materie, respectiv Decizia civilă nr. 1.077/AP din 21 iunie 2018, prin care s-a constatat că poate fi formulată cererea de atribuire a unui imobil în compensare în cazul în care dosarul aferent notificării nu a fost soluționat prin emiterea unei dispoziții de restituire, potrivit prevederilor Legii nr. 10/2001 și ale Legii nr. 165/2013, iar dispoziția necontestată de titularii notificării, conform art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, sau de către prefect, în cadrul controlului de legalitate, devine definitivă. Totodată, instanța a constatat că nu există niciun temei juridic și nicio rațiune pentru a li se crea persoanelor a căror notificare a fost soluționată, dar aflată în procedura de obținere a avizului de legalitate a dispoziției, prealabil trimiterii dosarului la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, o situație privilegiată față de persoanele ale căror dosare erau deja trimise Secretariatului, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în sensul că prima categorie să poată solicita aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) și următoarele din Legea nr. 165/2013 oricând, iar cea de-a doua categorie doar în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013. Ulterior expirării acestui termen, nu mai există obligația comisiei locale de a reanaliza dosarul, în vederea restituirii sau compensării cu alte bunuri a imobilelor cu privire la care emisese, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, o dispoziție de soluționare definitivă.

Într-un alt dosar aflat pe rolul Tribunalului Covasna, prin Decizia civilă nr. 229/A din 17 aprilie 2018, instanța de apel a constatat că art. 8 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 are în vedere doar cererile nesoluționate, nu și cererile prin care au fost acordate despăgubiri.

15. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

16. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 708/119/2018, redând dispozițiile art. 1 din Legea nr. 165/2013 și ale art. II din Legea nr. 368/2013, a apreciat că dispoziția autorității administrative prin care se soluționează o notificare în baza Legii nr. 10/2001, în sensul respingerii cererii de restituire în natură a imobilului și propunerii acordării de despăgubiri în condițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005, este o decizie definitivă, prin necontestare în instanță de către reclamantii, în baza art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, sau de către prefect, în baza Legii nr. 554/2004. Notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 este soluționată prin dispoziția autorității administrative, iar faptul că dosarul nu a fost înaintat Secretariatului Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu echivalează cu nesoluționarea notificării și cu asimilarea cu „persoanele care se consideră îndreptățite”, a căror notificare nu a fost soluționată prin emiterea deciziei/dispoziției prevăzute de Legea nr. 10/2001, astfel încât este aplicabil termenul de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013, prevăzut de dispozițiile art. II din acest act normativ.

Nu există niciun temei juridic și nicio rațiune pentru a li se crea persoanelor aflate în ipoteza apelanților-reclamanți, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, respectiv în procedura obținerii avizului de legalitate a dispoziției prin care a fost soluționată notificarea, prealabilă trimiterii dosarului la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, o situație privilegiată față de persoanele al căror dosar administrativ era deja trimis secretariatului comisiei la același moment de referință, în sensul că prima categorie să poată solicita aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) și următoarele din

Legea nr. 165/2013 oricând, iar cea de-a doua doar în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013.

VII. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

17. *Jurisprudența Curții de Apel Brașov* — instanța de trimitere a comunicat că, anterior sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția civilă a Curții a pronunțat Decizia nr. 1.077/Ap din 21 iunie 2018, prin care s-a reținut că termenul de 60 de zile este un termen de decădere, ulterior expirării lui nemaexistând obligația entității investite cu soluționarea notificării de a reanaliza dosarul administrativ, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilului ce a făcut obiectul deciziei de acordare de despăgubiri. Textul legii este clar cu privire la data de la care se calculează acest termen, în sensul că nu lasă loc de interpretare în raport cu „stadiul de soluționare a dosarului notificatorului sau cu momentul înregistrării la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor”. Orientarea practicii judiciare este în acord și cu Decizia nr. 16 din 20 mai 2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 24 septembrie 2019 (în continuare, *Decizia nr. 16/2019*), care stabilește că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, entitatea notificată va înainta dispoziția la emiterea căreia a fost obligată de instanță, împreună cu dosarul administrativ, direct către Secretariatul Comisiei pentru Compensarea Imobilelor”, nefiind necesară efectuarea controlului de legalitate de către prefect. S-a atașat decizia citată a Curții de Apel Brașov.

Judecătoria Brașov a opinat că un dosar de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor poate fi considerat soluționat, în sensul Legii nr. 165/2013, iar acestui dosar nu i se aplică prevederile art. II din Legea nr. 368/2013.

Jurisprudența celorlalte instanțe din țară

18. *Curtea de Apel București* a comunicat că judecătoria Secției a III-a civile și pentru cauze cu minori și de familie au apreciat că, prin Decizia nr. 25 din 16 aprilie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 6 iunie 2018 (în continuare, *Decizia nr. 25/2018*), instanța supremă a răspuns și întrebării formulate de Curtea de Apel Brașov prin prezenta sesizare. Astfel, s-a menționat că, văzând și deciziile pronunțate de Curtea Constituțională în materia specială a restituirii imobilelor preluate în mod abuziv, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că termenele prevăzute de art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 sunt termene procedurale legale, imperative și absolute.

S-a mai arătat că, prin Decizia nr. 600 din 20 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 973 din 5 decembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut, în ce privește dispozițiile art. I din Legea nr. 368/2013, că acestea introduc, modifică și completează o serie de prevederi din Legea nr. 165/2013. Potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, *Legea nr. 24/2000*), dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta, iar intervențiile ulterioare de modificare sau de completare a acestora trebuie raportate tot la actul de bază. În considerarea celor statuate de Curtea Constituțională nu se poate reține că termenele procedurale prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nu sunt aplicabile și „cererilor” formulate de către „persoanele îndreptățite” de returnare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către

entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri.

Este real că art. 3 din Legea nr. 165/2013, definind înțelesul unor expresii și termeni utilizați în cuprinsul actului normativ, arată că termenul „cereri” înseamnă notificările formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, însă, ca urmare a completării legii prin art. II din Legea nr. 368/2013, trebuie înțeles că în noțiunea de „cerere” este inclusă și cererea de returnare a dosarului către entitatea inițial investită cu soluționarea notificării și care s-a dezinvestit prin soluționarea notificării.

De vreme ce dosarul de despăgubiri se află, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în faza de cerere depusă, dar nesoluționată de autoritatea competentă — Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, și nu de entitatea investită de lege, nu sunt incidente dispozițiile art. 33 din lege, ci dispozițiile art. 34, care instituie obligația de soluționare a dosarelor fundamentate pe Legea nr. 10/2001 în termen de 60 de luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, pentru dosarele deja înregistrate la secretariatul comisiei, sau de la data înregistrării, pentru dosarele transmise de către entitățile investite cu soluționarea notificărilor în condițiile art. 33 din aceeași lege.

Însă, în ce privește momentul de la care curg termenele pentru soluționarea „cererilor” de către entitatea investită de lege, acesta nu poate fi cel stabilit prin dispozițiile art. 33 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

Prin Legea nr. 368/2013 nu s-a prevăzut momentul de la care curg termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 în cazul raporturilor juridice născute la intrarea sa în vigoare, astfel că sunt aplicabile dispozițiile de drept comun, respectiv art. 184 din Codul de procedură civilă — momentul returnării dosarului către entitatea investită de lege cu soluționarea cererii având ca obiect restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, respectiv momentul înregistrării la entitatea investită de lege.

În concluzie, așa cum s-a statuat prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, pronunțată de Curtea Constituțională, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, nu se poate pune problema unor atingeri aduse unui drept câștigat câtă vreme decizia/dispoziția entității investite cu soluționarea notificării, conținând propunerea de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, confirmată prin emiterea avizului de legalitate de către prefect, nu a produs efecte directe în patrimoniul persoanei îndreptățite la restituire. Aceasta deoarece, până la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor — conform Legii nr. 247/2005 — sau a deciziei de compensare în puncte de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor — ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 — persoana îndreptățită la restituire are o simplă expectanță de a dobândi măsurile reparatorii instituite prin lege, iar nu un drept efectiv, concretizat într-un drept de creanță izvorât din titlul de despăgubire/decizia de compensare în puncte, astfel că dosarul netransmis nu poate fi considerat soluționat.

Magistrații Secției a IV-a civile a Curții de Apel București au invocat considerentele Deciziei nr. 25/2018 (paragraful 77), prin care s-a reținut că premisa textului art. II din Legea nr. 368/2013 este aceea că dosarul de despăgubire se află, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în faza de cerere depusă, dar nesoluționată de autoritatea competentă — Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor. Pe de altă parte, în considerentele Deciziei nr. 25/2016 (paragraful 66), Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea notificării este aplicabilă atât în privința dosarelor soluționate de entitățile investite cu soluționarea notificărilor și aflate în procedura de evaluare prevăzută de

titlul VII al Legii nr. 247/2005, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cât și în privința dosarelor încă nesoluționate la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în situația în care persoana îndreptățită a optat pentru returnarea dosarului la entitatea investită cu soluționarea notificării, în temeiul art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013. Magistrații Secției a IV-a civile au concluzionat că acestor persoane nu le este aplicabil termenul de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii, prevăzut de art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013.

Judecătorii secțiilor a III-a, a IV-a și a V-a civile din cadrul Tribunalului București au exprimat opinia majoritară potrivit căreia un dosar de despăgubiri netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu poate fi considerat dosar soluționat, în sensul Legii nr. 165/2013. Totodată, s-a apreciat că acestui dosar i se aplică termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013.

Opinia magistraților din cadrul Tribunalului Călărași este că un dosar de despăgubiri netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu poate fi considerat dosar soluționat, în sensul Legii nr. 165/2013.

La nivelul Judecătoriei Oltenița, punctul de vedere majoritar al judecătorilor a fost în sensul că notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 este soluționată prin dispoziția autorității administrative, iar faptul că dosarul nu a fost înaintat nu echivalează cu nesoluționarea notificării și cu asimilarea cu „persoanele care se consideră îndreptățite, a căror notificare nu a fost soluționată prin emiterea deciziei/dispoziției prevăzute de Legea nr. 10/2001”, fiind aplicabil termenul de 6 luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013, prevăzut de dispozițiile art. II din acest act normativ.

La nivelul Tribunalului Ialomița s-a arătat că dispoziția autorității administrative, prin care se soluționează o notificare în baza Legii nr. 10/2001, în sensul respingerii cererii de restituire în natură a imobilului și propunerii acordării de despăgubiri în condițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005, este o decizie definitivă, prin necontestare în instanță de către reclamant, în baza art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, sau de prefect, în baza legii contenciosului administrativ. Notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 este soluționată prin dispoziția autorității administrative, iar faptul că dosarul nu a fost înaintat Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu echivalează cu nesoluționarea notificării și cu asimilarea cu „persoanele care se consideră îndreptățite, a căror notificare nu a fost soluționată prin emiterea deciziei/dispoziției prevăzute de Legea nr. 10/2001”, fiind aplicabil termenul de 6 luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013, prevăzut de dispozițiile art. II.

Nu există niciun temei juridic și nicio rațiune pentru a li se crea persoanelor aflate în ipoteza apelanților la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, respectiv în procedura obținerii avizului de legalitate a dispoziției prin care a fost soluționată notificarea, prealabilă trimiterii dosarului la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, o situație privilegiată față de persoanele al căror dosar administrativ era deja trimis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor la același moment de referință, în sensul ca prima categorie să poată solicita aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) și următoarele din Legea nr. 165/2013 oricând, iar cea de-a doua doar în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 368/2013.

Magistrații din cadrul Tribunalului Ilfov au apreciat că un dosar de despăgubiri netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu poate fi considerat dosar soluționat în sensul Legii nr. 165/2013, iar acestui dosar nu i se aplică termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013, deoarece persoanele interesate nu puteau formula cereri de restituire.

La nivelul Secției civile a Tribunalului Giurgiu s-a opinat că o cerere de atribuire a unui imobil în compensare poate fi

formulată în cazul în care dosarul aferent notificării nu a fost soluționat prin emiterea unei dispoziții de restituire, potrivit prevederilor Legii nr. 10/2001 și ale Legii nr. 165/2013, iar dispoziția necontestată de titularii notificării, conform art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, sau de către prefect, în cadrul controlului de legalitate, devine definitivă.

Ulterior expirării termenului prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013 nu mai exista obligația comisiei locale de a reanaliza dosarul, în vederea restituirii sau compensării cu alte bunuri a imobilelor cu privire la care emisese, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, o dispoziție de soluționare definitivă.

Punctul de vedere al judecătorilor din cadrul Secției civile a Tribunalului Teleorman a fost că un dosar de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor poate fi considerat soluționat în sensul Legii nr. 165/2013, dacă notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 a fost soluționată prin dispoziția autorității administrative, necontestată în baza art. 26 alin. (3) din aceeași lege, acestui dosar aplicându-i-se termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013.

S-au atașat hotărâri judecătorești considerate ca fiind relevante.

19. *Curtea de Apel Cluj* a comunicat punctul de vedere al judecătorilor Secției I civile a Tribunalului Bistrița-Năsăud, potrivit căruia termenul de 60 de zile curge de la data intrării în vigoare a Legii nr. 368/2013 și pentru beneficiarii restituirii sub formă de despăgubiri, prin dispoziții definitive, ale căror dosare nu erau înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, la data intrării în vigoare a legii. În această situație, beneficiarii restituirii sub formă de despăgubiri trebuie să își exprime, în scris, opțiunea pentru restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a Legii nr. 368/2013, cererea putând fi depusă fie la unitatea emitentă a dispoziției rămase definitivă, fie la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, care o va trimite spre soluționare unității emitente, aceasta fiind o procedură echivalentă cu cea a restituirii dosarului, atunci când dosarul fusese înaintat anterior și era înregistrat la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, la data intrării în vigoare a legii.

În opinia judecătorilor Tribunalului Cluj — Secția civilă, în ipoteza enunțată, dosarul ar trebui să fie considerat soluționat, deoarece unitatea deținătoare a finalizat procedura administrativă prin emiterea dispoziției/deciziei, chiar dacă dosarul nu a fost înaintat Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor. În practică s-a constatat că a existat o anumită procedură de etapizare a înaintării dosarelor către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, impusă unităților deținătoare, mai exact înaintarea unui anumit număr de dosare într-o perioadă stabilită. În condițiile în care art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013 reglementează opțiunea pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor și prevede un termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii, acest termen nu se poate aplica dosarelor aflate la unitățile deținătoare.

20. *Curtea de Apel Oradea* a transmis opinia judecătorilor Secției I civile, în sensul că un dosar netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu poate fi considerat soluționat, în sensul Legii nr. 165/2013. Nefiind înregistrat la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, nu sunt aplicabile dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013, întrucât nu ne aflăm în ipoteza normei respective.

Tribunalul Bihor apreciază că preluarea dosarelor de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor nu are valoarea de confirmare a finalizării dosarului de despăgubire, soluționarea intervenind la momentul la care dispoziția cu propunerea de acordare a despăgubirilor a

rămas definitivă prin neatacare în fața instanțelor civile ori, în cadrul controlului de legalitate, în fața instanțelor de contencios. În ce privește aplicabilitatea termenului de 60 de zile, art. II din Legea nr. 368/2013 trebuie văzut în relație cu modificările aduse Legii nr. 165/2013 prin art. I. Nu se poate vorbi despre discriminare între cei ale căror dosare au fost înaintate Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor și cei ale căror dosare nu au fost înaintate, căroră, prin definiție, nu li se aplică acest termen, întrucât aceste persoane nu se află în situații similare. Dacă legiuitorul ar fi avut în vedere toate dosarele, nimic nu îl împiedica să instituie un termen de decădere pentru toate persoanele îndreptățite, indiferent de stadiul dosarului. Dimpotrivă, legiuitorul a instituit un termen special, pentru o situație de excepție, ceea ce nu justifică aplicarea lui în alte situații, indiferent cât de mare ar fi similitudinea.

Tribunalul Satu Mare a apreciat că un dosar de despăgubire care nu a fost trimis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu are caracterul unui dosar soluționat, în sensul art. II din Legea nr. 368/2013.

S-a anexat Sentința civilă nr. 82/D din 5 aprilie 2019 a Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă.

21. *Curtea de Apel Ploiești* a comunicat opinia Judecătoriei Buzău, potrivit căreia dosarul de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu poate fi considerat dosar soluționat, întrucât, față de dispozițiile art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 165/2013, propunerea de acordare a măsurilor compensatorii trebuie validată/invalidată de Comisia Națională. De asemenea, s-a apreciat că aceluși dosar i se aplică dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013.

22. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au exprimat opinii teoretice asupra problemei de drept.

23. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale**

24. *Înalta Curte de Casație și Justiție* — *Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept* a pronunțat mai multe decizii referitoare la aspectele conexe problemei de drept supuse dezlegării în prezenta sesizare, după cum urmează:

— Decizia nr. 25 din 10 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 14 noiembrie 2016, prin care a statuat că:

„În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) raportat la art. 12 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și la art. 22¹—22³ din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013 și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, (...) bunurile care pot fi oferite în compensare sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate, indiferent de categoria în care se încadrează imobilele pentru care s-a formulat notificarea în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările

ulterioare, prevederile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nefiind aplicabile.”

În motivarea deciziei s-a reținut și argumentul că „această măsură este aplicabilă atât în privința dosarelor încă nesoluționate la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, cât și în privința celor soluționate de entitățile investite cu soluționarea notificărilor și aflate în procedura de evaluare prevăzută de titlul VII al Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în situația în care persoana îndreptățită a optat, în temeiul art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, pentru returnarea dosarului la entitatea investită cu soluționarea notificării” (paragraful 66);

— Decizia nr. 25 din 16 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 6 iunie 2018, prin care a stabilit că:

„În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în cazul persoanelor îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care au optat pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii, se aplică în mod corespunzător termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, curg de la data înregistrării dosarelor returnate la entitățile investite cu soluționarea notificării.

Dacă cererea formulată conform art. II din Legea nr. 368/2013 nu poate fi soluționată prin restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, dispoziția/decizia inițială aflată în dosarul returnat de Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor continuă să producă efecte, fiind incidentă procedura măsurilor compensatorii sub formă de puncte prevăzută de capitolul III al Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.”

În motivarea deciziei s-a reținut că „73. În considerarea celor statuate de Curtea Constituțională (Decizia nr. 600 din 20 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 973 din 5 decembrie 2016) nu se poate reține că termenele procedurale prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nu sunt aplicabile și cererilor formulate de către «persoanele îndreptățite» de returnare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri.

74. Este real că art. 3 din Legea nr. 165/2013, definind înțelesul unor expresii și termeni utilizați în cuprinsul actului normativ, arată că termenul «cereri» înseamnă notificările formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, însă, ca urmare a completării legii prin art. II din Legea nr. 368/2013, trebuie înțeles că în noțiunea de «cerere» este inclusă și cererea de returnare a dosarului către entitatea inițial investită cu soluționarea notificării și care s-a dezinvestit prin soluționarea notificării.

75. Obiectul cererii de returnare a dosarului către entitatea investită de lege are drept scop reanalizarea posibilității de restituire, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, și, în aceste limite, urmează a se pronunța entitatea investită de lege.

76. Or, în etapa administrativă desfășurată în fața entității investite de lege cu soluționarea unei notificări se analizează calitatea de persoană îndreptățită, existența dreptului și întinderea acestuia, în raport cu dovezile prezentate de persoana care se consideră îndreptățită.

77. De vreme ce dosarul de despăgubiri se află la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 în faza de cerere depusă, dar nesoluționată de autoritatea competentă — Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, și nu de entitatea investită de lege, nu sunt incidente dispozițiile art. 33 din lege, ci dispozițiile art. 34, care instituie obligația de soluționare a dosarelor fundamentate pe Legea nr. 10/2001 în termen de 60 de luni de la intrarea în vigoare a legii, pentru dosarele deja înregistrate la secretariatul comisiei, sau de la data înregistrării, pentru dosarele transmise de către entitățile investite cu soluționarea notificărilor în condițiile art. 33 din aceeași lege.

78. Însă, în ce privește momentul de la care curg termenele pentru soluționarea «cererilor» de către entitatea investită de lege, acesta nu poate fi cel stabilit prin dispozițiile art. 33 alin. (2)

79. Dispozițiile art. 33 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 sunt aplicabile numai pentru raporturile existente la data intrării în vigoare a legii și au ca situație premisă ca «cererile» (notificările în temeiul Legii nr. 10/2001) să se fi aflat înregistrate și să nu fi fost soluționate.

80. În condițiile în care prin art. II din Legea nr. 368/2013, în vigoare începând cu data de 24 decembrie 2013, s-a stabilit un termen de 60 de zile, în care persoanele îndreptățite pot opta pentru returnarea dosarelor către entitățile investite de lege, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, este evident că pentru situația nou-născută nu pot să curgă termenele de la un moment anterior nașterii dreptului, respectiv a obligației de soluționare a cererii.

81. Cererile de returnare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite de lege cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare, nu pot fi asimilate «cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001», obiectul și scopul acestora fiind distinct. (...)

83. Prin Legea nr. 368/2013 nu s-a prevăzut momentul de la care curg termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) raporturilor juridice născute la intrarea sa în vigoare, astfel că sunt aplicabile dispozițiile de drept comun, respectiv art. 184 din Codul de procedură civilă — momentul returnării dosarului către entitatea investită de lege cu soluționarea cererii având ca obiect restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, respectiv momentul înregistrării la entitatea investită de lege.

84. De altfel, pentru dosarele care urmau a fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 s-a prevăzut că termenul de 60 de luni acordat pentru soluționare începe să curgă de la data înregistrării lor.

85. Pentru dosarele returnate (transmise) de Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor (și constituite în baza Legii nr. 10/2001) către entitățile investite, prin Legea nr. 368/2013 nu s-a mai prevăzut momentul de la care curg termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, astfel că sunt incidente dispozițiile din Codul de procedură civilă.

86. Prin urmare, la prima întrebare formulată de instanța de trimitere trebuie să se răspundă în mod afirmativ, în sensul că se aplică în mod corespunzător termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 — iar

termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 curg de la data înregistrării la entitățile investite de lege a dosarelor returnate de către Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor. (...)

88. Cererea formulată de persoana îndreptățită la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 de returnare a dosarului de către Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitatea investită cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, se soluționează prin emiterea unei decizii. (...)

90. Etapa administrativă a soluționării notificării fiind depășită prin emiterea dispoziției este evident că dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013 prevăd numai analiza posibilității restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri.

91. Dreptul de opțiune al persoanelor îndreptățite la despăgubiri (persoană căreia i-a fost recunoscut dreptul la măsuri reparatorii de către «unitatea deținătoare» sau «entitatea investită cu soluționarea notificării» de a solicita returnarea dosarelor nu poate echivala cu o renunțare la drepturile deja recunoscute anterior și să aibă drept consecință repunerea în discuție a existenței dreptului și a întinderii acestuia.

92. Dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013 sunt clare și neechivoce în ce privește scopul returnării, acela de a se analiza posibilitatea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri.”

De asemenea, prin Decizia nr. 16 din 20 mai 2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 24 septembrie 2019, s-a statuat că: „*în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 entitatea notificată va înainta dispoziția, la emiterea căreia a fost obligată de instanță, împreună cu dosarul administrativ, direct către Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor*”.

25. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 26 din Legea nr. 10/2001 și art. 1 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, însă asupra altor aspecte decât cele ce interesează prezenta cauză.

Cât privește dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 228 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 718 din 20 august 2018, prin care, respingând excepția de neconstituționalitate invocată, a reținut că „prin reglementarea dreptului de opțiune de care pot uza persoanele îndreptățite, art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, criticat în cauza de față, conține o soluție legislativă eficientă prin care legiuitorul a dat expresie principiului prevalenței restituirii în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, consacrat prin art. 2 lit. a) din Legea nr. 165/2013. Astfel, pentru diminuarea efortului financiar al statului generat de plata de despăgubiri bănești, prin Legea nr. 368/2013 s-a introdus posibilitatea returnării dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, pentru a se verifica dacă nu este totuși posibilă restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri. Este vorba despre dosare cuprinzând propuneri de despăgubire înaintate de entitățile investite (respectiv entitățile deținătoare sau primării) anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nesoluționate încă de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor (instituție înființată prin Legea nr. 165/2013 și care a preluat atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor). În condițiile Legii nr. 10/2001 și ale Legii nr. 247/2005, entitățile investite,

analizând notificările formulate, emiteau deciziile/dispozițiile cuprinzând propuneri de despăgubire, pe care le înaintau apoi Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, după ce, în urma verificărilor, constatau că nu este posibilă restituirea în natură a imobilelor și nici nu dispuneau de bunuri pe care să le poată oferi în compensare ori, dacă asemenea bunuri existau, persoana îndreptățită nu le accepta [art. 26 alin. (1) din Legea nr. 10/2001]. Aceeași procedură este urmată și în prezent, sub imperiul Legii nr. 165/2013, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor primind propunerile de despăgubire și validându-le/invalidându-le, potrivit art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 165/2013” (paragraful 14).

„Textul de lege criticat concură, așadar, la realizarea scopului Legii nr. 165/2013, acela al restituirii în natură, care concordă cu solicitarea inițială a persoanelor care s-au considerat îndreptățite, formulată prin notificarea introdusă, și a căror calitate de proprietari/moștenitori ai acestuia a fost dovedită, fiind, axiologic, similar celui urmărit prin întregul mecanism procedural și procesual descris mai sus (a se vedea paragrafele 14—16), care cuprinde etapa administrativă și cea judiciară, prin care persoanele îndreptățite își pot vedea împlinite pretențiile referitoare la bunul imobil revendicat. Ca atare, faptul că este posibil ca dosarul de despăgubiri să fie returnat de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, în vederea unei eventuale decizii de restituire în natură, chiar și către o entitate deținătoare care a fost, anterior, obligată de o instanță de judecată să emită o decizie conținând o propunere de despăgubire prin echivalent bănesc/în puncte, nu poate fi considerat contrar principiului separației puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, ci dă expresie unui angrenaj instituțional care contribuie la concretizarea intenției statului de a da deplină eficiență dreptului de proprietate privată al persoanelor îndreptățite la repararea abuzurilor din perioada comunistă, sub aspectul preluărilor de către statul român a anumitor bunuri imobile” (paragraful 20).

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

26. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor a constatat că nu sunt îndeplinite cumulativ cerințele art. 519 din Codul de procedură civilă privind admisibilitatea sesizării, în sensul că prima întrebare este lipsită de caracter concret, astfel încât nu se poate cunoaște utilitatea unui răspuns, deoarece nu rezultă care ar fi legătura dintre întrebare și soluționarea pe fond a cauzei; cea de-a doua întrebare nu întrunește cerința de a fi o reală problemă de drept, care, prin gradul său de dificultate, să determine dileme de interpretare a unui text de lege imperfect, lacunar sau contradictoriu.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

27. Examinând sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

28. Prealabil analizei, în fond, a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să verifice dacă, în raport cu întrebările formulate de titularul sesizării, sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

29. Potrivit acestor dispoziții legale, „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a

statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

30. Prin urmare, pentru declanșarea acestei proceduri, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a instituit condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să se soluționeze în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea, pe fond, a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

31. Verificarea admisibilității sesizării, din această perspectivă, relevă neîndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege.

32. Astfel, primele trei cerințe sunt întrunite.

33. Litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, titularul sesizării, Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, investit cu calea de atac a apelului, urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 35 alin. (4) din Legea nr. 165/2013, este definitivă.

34. Cauza care face obiectul judecății în apel se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să o soluționeze. Procesul are natura juridică a unui litigiu în materia restituirii imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului politic trecut, ce conferă competență, în primă instanță, tribunalului în a cărui rază teritorială se află sediul entității prevăzute de lege, conform art. 35 alin. (2) din actul normativ sus-menționat (în forma în vigoare la data introducerii cererii de chemare în judecată), entitate reprezentată de Municipiul Târgu Secuiesc, prin primar, și care astfel intră în raza teritorială de competență a Tribunalului Covasna. Apelul declarat împotriva sentinței civile pronunțate de această instanță se soluționează de instanța ierarhic superioară, respectiv Curtea de Apel Brașov, potrivit art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă.

35. De asemenea, este îndeplinită și cerința noutății chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, deoarece din relațiile comunicate de curțile de apel naționale rezultă că cele mai multe dintre aceste instanțe, inclusiv cele arondate lor, nu s-au confruntat cu problema juridică supusă dezbaterii, hotărârile judecătorești anexate, mai puțin Decizia civilă nr. 1.077/Ap din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Brașov — Secția civilă, vizând alte aspecte decât cele ridicate în prezentul dosar.

36. În același timp nu s-au identificat soluții pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție într-un recurs în casație cu privire la problemele pentru care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile.

37. Este îndeplinită și cerința ca, asupra respectivei chestiuni de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

38. Contrar opiniei exprimate de unele dintre instanțele care au trimis puncte de vedere, prin deciziile nr. 25/2016 și

nr. 25/2018 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nu s-au rezolvat problemele supuse dezbaterii în prezentul dosar, întrucât, în acele cauze, spre deosebire de cea de față, una dintre premisele aplicării art. II din Legea nr. 368/2013, și anume aceea a unui dosar înregistrat la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, era îndeplinită. Prin urmare, dezlegările în drept date prin hotărârile prealabile respective și care ar putea interesa în dosarul de față, în legătură cu aplicabilitatea măsurii compensării în raport cu stadiul dosarului — soluționat sau nesoluționat la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 (paragraful 66 din Decizia nr. 25/2016; paragrafele nr. 77 și 90 din Decizia nr. 25/2018) — și cu definirea sintagmei „persoane îndreptățite la despăgubiri” din cuprinsul art. II din Legea nr. 368/2013 (paragraful 91 din Decizia nr. 25/2018), nevizând și ipoteza intermediară din prezenta cauză, aceea a aflării dosarului în faza prealabilă trimiterii la Comisia Centrală de Despăgubiri (actuala Comisie Națională pentru Compensarea Imobilelor), respectiv în faza controlului de legalitate de către prefect, nu răspund întrebărilor prealabile care fac obiectul sesizării Curții de Apel Brașov.

39. Din datele comunicate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție rezultă că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problemele de drept ce formează obiectul sesizării.

40. În ceea ce privește întrunirea condiției de admisibilitate ce vizează identificarea unei probleme de drept care ar putea forma obiect al sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că sesizarea instanței supreme trebuie să cuprindă o chestiune de drept care necesită, cu pregnanță, a fi lămurită și care să prezinte o dificultate suficient de ridicată, în măsură să reclame intervenția prezentei instanțe, în scopul înlăturării oricăror incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice.

41. Sesizarea Curții de Apel Brașov conține, după cum s-a expus în precedent, două întrebări prealabile, ce urmează a fi tratate distinct, raportat la maniera de redactare a întrebărilor, realizată de instanța care a investit Înalta Curte de Casație și Justiție cu problemele respective.

42. Astfel, prima întrebare vizează „dacă un dosar de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor poate fi considerat dosar soluționat, în sensul Legii nr. 165/2013”.

43. Întrebarea este generică, întrucât nu precizează în cuprinsul său, raportat la ipoteza din speță, de dosar netransmis, la data intrării în vigoare a Legii nr. 368/2013, Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, cu privire la care dintre cei implicați în procedura de restituire a imobilelor preluate abuziv (primarul unității administrativ-teritoriale, instanța de judecată, instituția prefectului, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor — actuala Comisie Națională pentru Compensarea Imobilelor) trebuie considerat soluționat sau nu un asemenea dosar și nici care este dispoziția legală din Legea nr. 165/2013 în raport cu care Înalta Curte de Casație și Justiție ar trebui să stabilească stadiul dosarului.

44. Determinat de caracterul neconcret al întrebării, nu se poate cunoaște utilitatea unui răspuns prin intermediul unei hotărâri prealabile, deoarece nu rezultă care ar fi legătura dintre întrebare și soluționarea, pe fond, a cauzei în curs de judecată.

45. De asemenea, deși prima instanță a aplicat, fără rezerve, în speță, dispozițiile art. II din Legea nr. 368/2013, considerând că persoanele care se află în ipoteza de a beneficia de o dispoziție emisă de primar cu propunere de despăgubiri, rămasă definitivă prin neatacare, dosarul nefiind însă transmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, au dreptul de a opta

pentru măsura compensării cu alte bunuri aparținând autorității administrative locale, prin întrebarea astfel pusă, curtea de apel tinde, în realitate, să identifice care este temeiul juridic al cererii de chemare în judecată, ceea ce nu este permis prin intermediul procedurii hotărâri prealabile.

46. În plus, art. II din Legea nr. 368/2013 nu se referă la „dosare soluționate”, ci la „persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare”, așa încât, și din această perspectivă, întrebarea prealabilă nu are legătură cu textul de lege aplicat în cauză și deci nici cu soluționarea, pe fond, a litigiului.

47. Nu în ultimul rând, amintim că definirea categoriei de „persoane îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001” a fost realizată prin Decizia nr. 25/2018, care are forță juridică obligatorie *erga omnes*, Înalta Curte de Casație și Justiție statuând că persoana îndreptățită la despăgubiri este „persoana căreia i-a fost recunoscut dreptul la măsuri reparatorii de către „unitatea deținătoare” sau „entitatea investită cu soluționarea notificării” (paragraful 91 din decizie).

48. Prin urmare, în legătură cu prima chestiune ce formează obiect al sesizării se constată că, pe lângă caracterul evaziv al întrebării, aceasta nu reprezintă nici o veritabilă problemă de drept, care, prin răspunsul pe care urmărește să îl antreneze prin intermediul procedurii hotărâri prealabile, să conducă la soluționarea pe fond a cauzei.

49. În ceea ce privește cea de-a doua întrebare prealabilă, și anume „dacă acestui dosar i se aplică termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013”, nici aceasta nu întrunește cerința de a fi o reală problemă de drept, care, prin gradul său de dificultate, să determine dileme de interpretare a unui text de lege imperfect, lacunar sau contradictoriu.

50. În primul rând, după cum rezultă din chiar încheierea de sesizare, titularul acesteia nu are impedimente de nicio natură în legătură cu înțelegerea termenilor utilizați în cuprinsul dispoziției legale menționate și nici a cerințelor pe care le implică aplicarea art. II din Legea nr. 368/2013.

51. Pe de altă parte, mecanismul de interpretare a legii (a dispoziției legale sus-menționate) se poate realiza cu ușurință, textul referindu-se la persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 (care beneficiază de o dispoziție de despăgubiri emisă de primarul unității administrativ-teritoriale, conform celor statuate prin Decizia nr. 25/2018) și care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 368/2013 (24 decembrie 2013), au dosarul înregistrat la Secretariatul Comisiei Centrale de Despăgubiri, caz în care dreptul de opțiune pentru returnarea dosarului de către comisie la entitatea investită cu soluționarea notificării trebuie exprimat în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a acestui din urmă act normativ.

52. Ceea ce trebuie să verifice titularul sesizării, pentru a putea aplica un text de lege în cauza dedusă judecătii (în speță, art. II din Legea nr. 368/2013), este dacă circumstanțele particulare ale speței se pliază pe ipoteza reglementată de dispoziția legală pe care intenționează să o aplice.

53. Or, aplicarea unei anumite dispoziții legale la situația de fapt concretă din dosar sau stabilirea temeiului juridic al acțiunii este atributul instanței de judecată investite cu cererea respectivă și nu poate fi transferată completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, care nu se poate substitui atributului fundamental al instanțelor, de interpretare și aplicare a legii, în scopul soluționării litigiului.

54. În consecință, și în legătură cu cea de-a doua întrebare prealabilă se constată că nu sunt întrunite premisele necesare declanșării mecanismului de unificare prin pronunțarea unei hotărâri prealabile, nefiind îndeplinite, cumulativ, condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

55. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 708/119/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„Dacă un dosar de despăgubire netransmis Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor poate fi considerat dosar soluționat în sensul Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, și dacă acestui dosar i se aplică termenul de 60 de zile prevăzut de art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE

LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,

Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

